

Solvändans Massage

Marie Kumlin,
Bruksgården Edsbruk. 070-394 08 36

Dennis Bil och Allservice

Edsbruk 0493-700 39

SRAB

Redovisningsbyrå
Helgenäs 070-372 27 97
info.srab@gmail.com

Annonsera i Sockenbladet

Priser:

1/8 sida 100 kr

1/4 sida 200 kr

1/2 sida 400 kr

hel sida 700 kr

500 kr för en mindre annons i varje

www.hembygd.se/vastraed

facebook:

Västra Eds hembygdsförening

VÄLKOMMEN PÅ FIKA I MAGASINET CAFÉ I VRÅKA!

Öppet i sommar:

18-20 maj 11-15

27-28 maj 11-15

3-4 juni 11-15

Midsommardagen 24/6 11-15

Söndag 25/6 11-15

Från 29 juni har vi öppet torsdag-söndag 11-15

Hoppas vi ses!

Eva & Svängis

Kontakt: 070-643 38 91

Juni

2023

Humle - Det gröna guld.

De flesta grödor har börjat odlas i närheten av sina ursprungsområden. Detta gäller inte humlen, som ursprungligen kommer från borte Asien men började odlas i Centraleuropa. Som odlad gröda är humlen relativt ung. Den har odlats i knappt 1300 år, till skillnad från flera spannmålsarter, som har odlats i 10 000 år. Humlen har under århundraden varit en betydelsefull gröda på norra halvklotet.

Växten heter *Humulus lupulus* L och arten har en intressant biologi. Den utvecklar individer som antingen är honor eller hanar. För att vara en växt som vissnar ner varje år blir den både kraftig och mycket hög. Den årliga tillväxten är en av de kraftigaste för arter som växer i norra Europa, men det är endast några promille av växten som nyttjas. Det är kottarna som honplantorna bildar, som är själva skördeprodukten, det gröna guld. Det är inte ens hela kotten, som används utan endast de gula körtlarna, i kotten.

I dessa körtlar produceras ett klibbigt gult mjöl med kryddig och stark doft, som smakar både beskt och aromatiskt och dessutom är bakteriedödande. När man odlar en växt med så lågt skördeutbyte så förstår man att den har stor betydelse. Humle kan jämföras med saffran, fast hos humle är skördeutbytet i relation till växten ännu lägre än hos krokusen vars ståndare skördas till saffran.

Enligt arkeologiska fynd infördes humlen till Norden under vikingatiden. Mellan 1442 och 1860 var humleodling lagstadgad i Sverige. Humleodlingen verkar ha varit spridd över södra och mellersta Sverige. Humlen odlades i gårdar och byar och även på slott och kungsgårdar, ja till och med i städerna. Trots det kunde inte odlingarna täcka det inhemska behovet. Mycket humle fick importeras. Främst från Preussen. Humlegårdarna upptog små arealer och humlet odlades mest i gränsen mellan åker och utmark, samt i anslutning till hustomten. I slättbygder odlades det inte mycket humle. Troligen beroende på att där hade man inte så mycket djur och fick därmed mindre mängder gödsel. För bönderna var det ett ständigt problem att upprätthålla produktiviteten med den begränsade tillgången av närsalter främst kväve, som fanns att tillgå.

På en karta från början av 1700-talet ser man att det fanns 200 humlestänger på Rättaregården i Helgenäs. Enligt ett gammalt talesätt ska ”En humlegård vara som ett nunnekloster där ingen man är välkommen.”

(Källor: Humle det gröna guldets av Else-Marie K Strese och Clas Tollin)

Lilla Återbruket i Vråka

Sommarens öppettider 2023

24 juni - 13 augusti, tors - sönd
kl. 11-15

19 augusti, lör kl. 11-15

26 augusti, lör kl. 11-15

Hjärtligt välkomna!

Facebook: Lilla Återbruket
info@lillaaterbruket.se

Västra Eds hembygdsförening

Tisdag 6 juni kl 18.00 , Nationaldagsfirande vid Hembygdsgården, kören, lotteri och kaffeservering. Välkomna!

Västra Eds Intresse- och Idrottsförening. Helgenäs IF och byalag

Familjefest

Lördagen den 10 juni kl 15.00

samlas vi på badstranden i Helgenäs för att umgås över generationerna. Vi kan spela boule, beachvolleyboll, bada.

Lek varvas med lugn och ro med vänner. Vi spelar musik, tar en sväng om på dansbanan. Vi har knytkalas och vi tänder grillen ca. 17.00. Vid dåligt väder ställer vi in.

Välkomna önskar Helgenäs IF och Byalag samt Västra Eds Intresse- och Idrottsförening.

Västra Eds kyrka

Söndag 11 juni kl 15.00 Mässa i V:a Eds kyrka

Torsdag 15 juni kl 9.00 Skolavslutning i V:a Eds kyrka

Lördag 24 juni, Midsommardagen, kl. 15.00 Gudstjänst i Ukna kyrkoruin

Söndag 25 juni kl 15.00 Gudstjänst på Björkö. Samling kl 14.00 kyrkplan Loftahammar, båt från Skorven.